

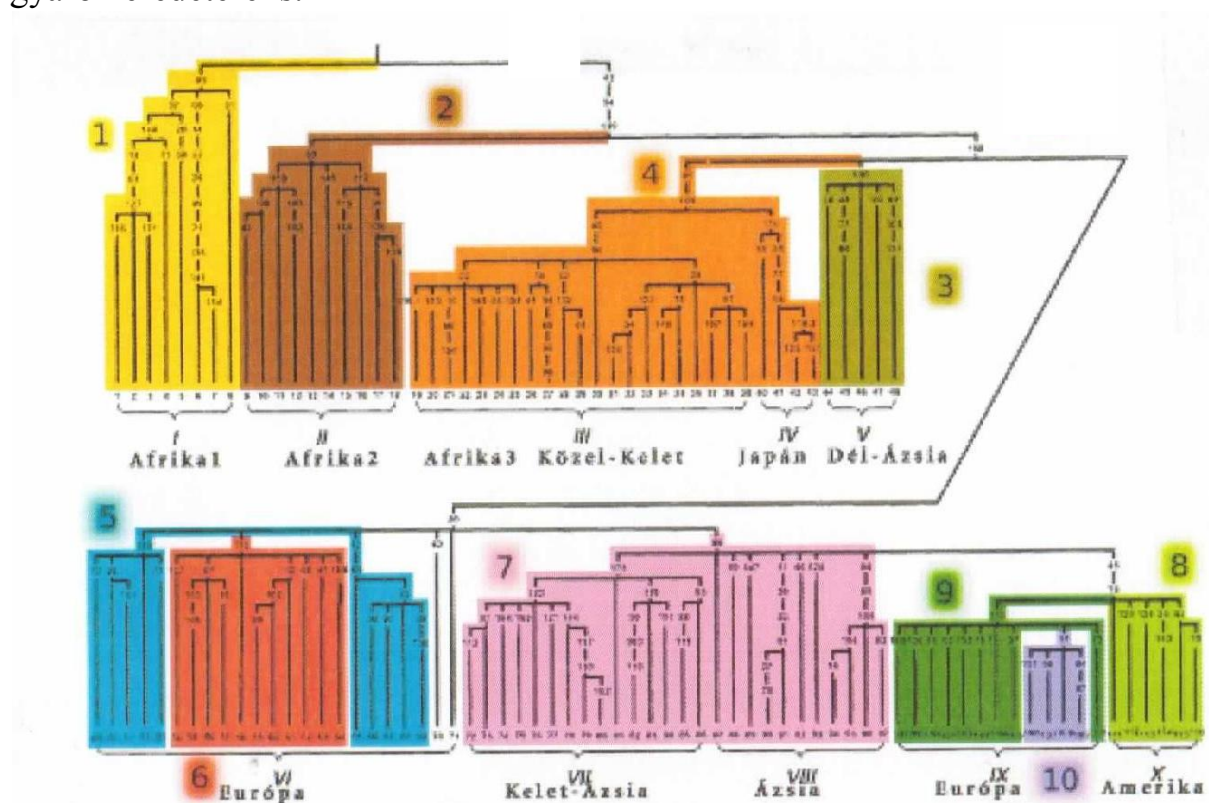
RÉGÉSZETI ÖRÖKLÉS- TAN ARCHEOGENETIKA (I/6.), EMBERTAN ÉS MA- GYAR ÖSTÖRTÉNET (II/3.)

Deák István (Budapest):

Üveghegy

Bevezetés.

Ez az írás megvilágítja a mai ember Y-gén törzsfája, ezen génnek mai elterjedése; valamint az emberi alkatok közötti összefüggést. Egyben választ ad a magyarok eredetére is.

1. ábra. Az Y-gén ágak törzsfája.

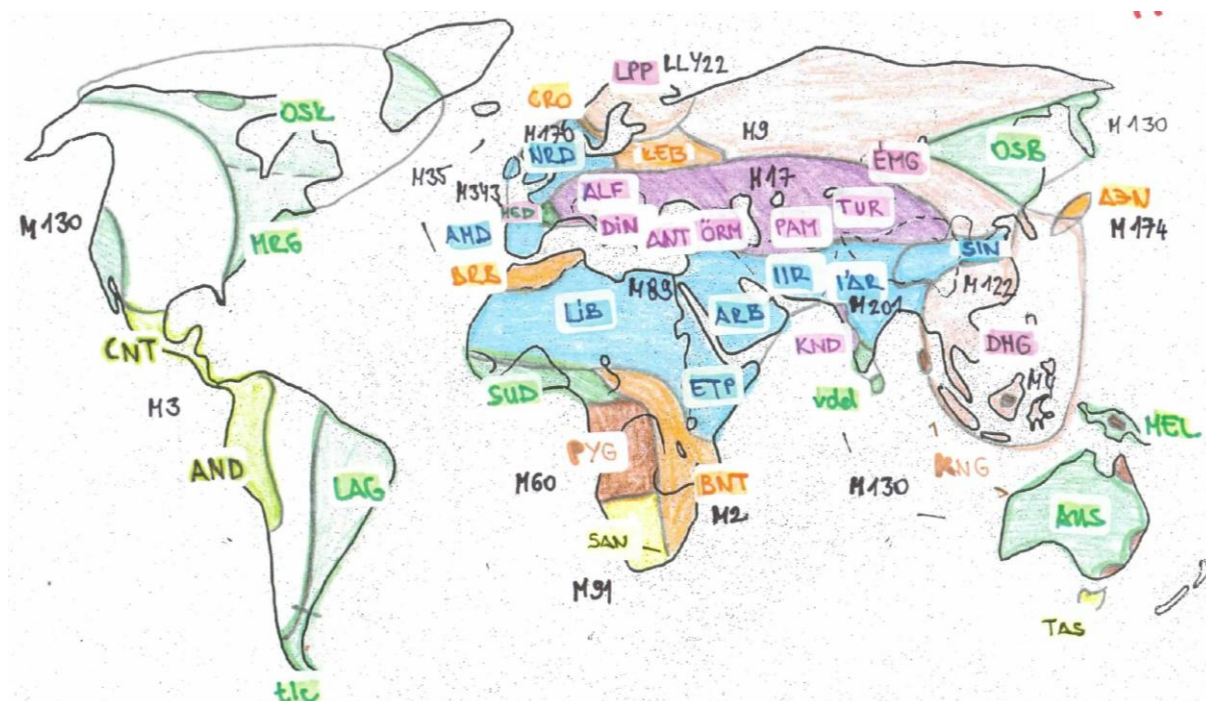
Az Y-gén ágak törzsfája (1. ábra) arra utal, hogy kialakulásuk bimbó-szerű (5. ábra) volt. A bimbó legkülső és legősibb szirma a **szan**, az utolsó pedig a **magyar** gén. Vegyük észre, hogy ez a bonyolult ábra értelmét tökéletesen megőrizve, életfa-alakban és talpára állítva sokkal egyszerűbben lerajzolható (2. ábra). Ez az alak abban is segít, hogy felismerjük: a fejlődésnek egy központja volt, mely önmagából az idő múlásával újra és újra fejlettebb Y-változattá alakult. Ugyanígy: az ezt hordozó Y-változatok embere az idő múlásával egyre fejlettebb köipart és technikát alkotott.

2. ábra. Az Y-gén ágak törzsfája egyszerűbben.

Az írás azért kapta az Üveghegy nevet, mert az obszidián vulkáni üveg, és véleményem szerint mindegyik Y-gén az Ararát = Üveghegy lábainál kialakult kerekfejűektől származik. Az Y-gének kialakulási helyére utal az is, hogy az első mai ember csontlelete mellett az Örmény-felföldről hozott obszidiánra bukkantak. A kerekfejűek első (1-2) és utolsó (7-10.) ágai megőrizték a kerekfejű jelleget. Középső (3-6.) ágaik viszont mintegy "belehabarodtak" a kései ősemlerbe (Homo heidelbergensis) - és azzal bonyolultan összekeveredtek (3. ábra).

A **4. ábra** az alkattan (fizikai antropológia) által leírt emberi alkatok területét tünteti fel, bár az írás terjedelme miatt nem tér ki a részletekre. Az írásban erre külön nem hivatkozom: a figyelmes olvasót a színekód vezeti. Az elmélyülni kívánókat az írás végén lévő böngésző segíti.

4. ábra. Az alkattan által leírt emberi alkatok területei.

1. Első ágak, 1-2. ág. Afrika belső mai emberi betelepedői.

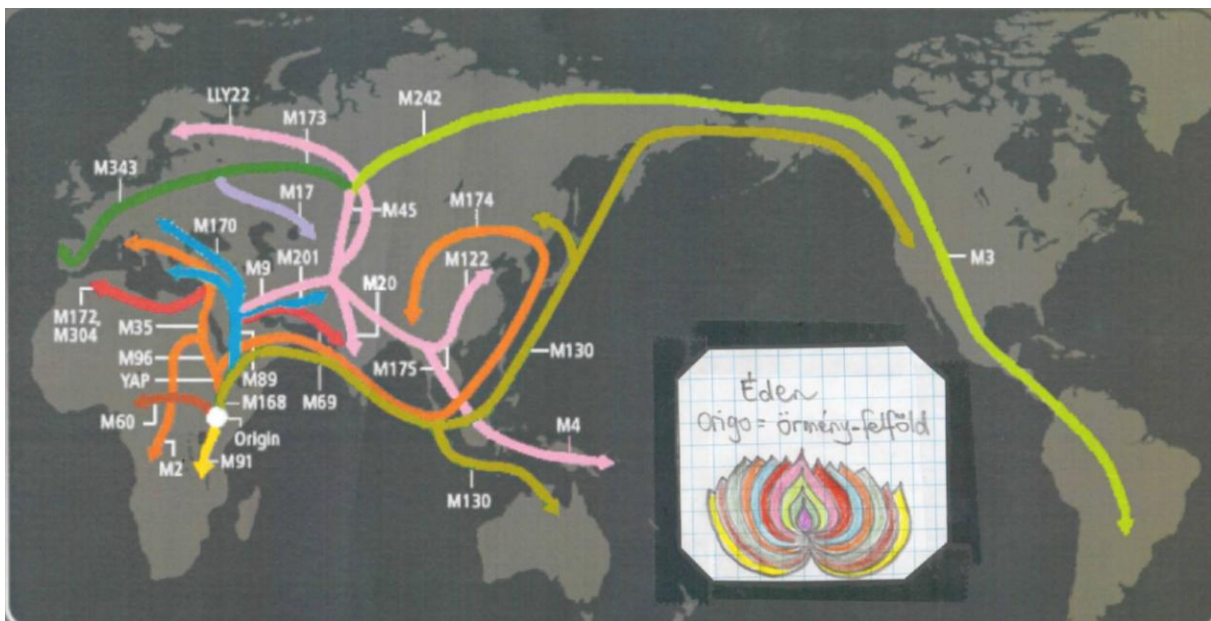
Közismert, hogy az ősi népek ma általában visszaszorított helyzetben élnek. Az ember számára Afrika legjobb adottságú területe a szavanna, a legrosszabb pedig a sivatag és a trópusi esőerdő.

Afrika délnyugati szegletének sivatagját lakják a **szanok**, a Kongó-medence esőerdeinek pedig a **kicsinégerek** (pigmeusok) az őslakói. Csontozatuk finom. Fejük eredendően kerek. Homlokuk domború. Arcuk lapos és alacsony. Testarányaik szerint zömökek: törzsük hosszú, végtagjaik rövidek. Alkatukat kerekfejűnek nevezem el.

A legjellegzetesebb négerek a **szudániak**. Csontozatuk durva. Fejük hosszú. Homlokuk lapos. Arcuk előreugró és magas. Testarányaik szerint nyúlánkak: törzsök rövid, végtagjaik hosszúak. A szudáni alkat tehát a szan és pigemus alkat *szöges ellentéte*. Alkatukat **laposhomlokúnak** nevezem.

A pigmeusok afrikai beágyazottsága abból látszik, hogy a pigemus - (erdei néger) - bantu - szudáni alkatok során finom fokozatokban változnak meg a fent említett testi jellegek. Ennek az a magyarázata, hogy a Szaharától délre lévő Afrikában a későbbi betelepedők a pigemusokra rétegződtek.

A szan és pigemus terület az **5. ábra** térképén az első két Y-gén (**M91**, **M60**) helyének felel meg. Ez arra utal, hogy a mai ember (*Homo sapiens sapiens*) ezen Y-génjeit kerekfejűek hordozták.

5. ábra. Éden, origo = Örmény-felföld.

Szan alkatúak voltak Ausztrália első mai emberei is, kiknek utódai a **tasmánok** voltak. Nyomukban érkeztek **negritók**. Napjainkban szigetszerűen visszaszorított helyzetben élnek Ausztráliában és Ázsia déli részén (avagy az írott történelem korában pusztultak ki /olvadtak be).

A szan és kicsinéger ágak a finom szilánkokat pattintottak (moustieri kőipar).

2. Habarodás, 3-4-5-6. ág. Amelyben a kései ősembert a kerekfejű alkat a magáéhoz közelítette.

A mai emberek között a **neandervölgyiekhez** legközelebb az **ausztralidok** állnak. Számos jellegükben egyeznek a dél-indiai **veddák**kal. Ezért nevezték el a két alkatot összefoglalóan veddo-ausztralidnak. Az ausztralid és szudáni alkat a fent említett alapvonásokban megegyezik. Sokban hasonlítanak hozzájuk az **őszibériaiak**, és számos **Amerika** peremén élő indián népcsoport (belső eszkimó, margid, lagid). Az **5. ábra** térképén a vedda, ausztralid, őszibériai alkatok területe, valamint Amerika a térképen a harmadik Y-gén (**M130**) helyének felel meg.

A szakemberek körében közismertek az alábbi régészeti, genetika és alkattani tények.

Régészet: A mai ember fejlődése mintegy **félmillió éve** kivált a kései ősember ágából. Az első mai emberi csontleletek kb. **százezer évesek** (120.000 - 80.000). A Közel-Keleten, az Izrael Kármel-hegy barlangjaiban bukkantak rájuk. A mai ember azonban ezen barlangokból később jó időre eltűnt - de rövidesen feltűntek bennük a **neandervölgyiek** (60.000 - 50.000 éve) . Ezután azonban - immár végleg - mai emberek népesítették be a tájat (40.000 évtől).

Genetika: Egyrészt: egy szaporodási közösségben egy adott gén többféle változata esetén gyakorta megfigyelhető, hogy hosszabb idő elteltével **csak egy** marad, melynek hordozói valamely okból gyorsabban szaporodnak. Másrészt: a köztes (is-is) öröklésmenet során a jellegek **keverednek**. Például: a piros és fehér virágú borsó keresztezésekor az utód virága rózsaszín lesz.

Alkat: A **neandervölgyi** embert megelőző korai (Homo erectus) és **kései ősember** (Homo heidelbergensis) alkata a neandervölgyiétől alig különbözik.

Ezen régészeti, genetikai és alkattani tények magyarázata véleményem szerint az alábbi. A **kerekfejűek** ága mintegy félmillió éve kivált a kései ősember ágából. Alkata a Közel-Kelet északi részén az ősi jellegek szöges ellentétévé lett. 150.000 és 120.000 éve két hullámban (**1-2.**) dél felé vonult, keveredés nélkül. Mintegy 90.000 éve azonban a Közel-Kelet déli részén összekeveredett a **kései ősemberrel**. Így *jöttek létre* a **neandervölgyi** emberek. Y-génjüket (**M130**) a kerekfejűektől kapták. Alkatuk viszont köztes öröklődést mutatva a **kései ősember** bélyegeiből sok ősi jegyet megőrzött.

A **cromagnoni**, majd a **durva mediterrán** és **finom mediterrán** alkat fokozatos átmenetet mutat a kerekfejű alkat felé. Ebből arra következtetnek, hogy a cromagnoni alkatban a már létrejött laposhomlokú alkattal telítette a következő kerekfejű Y-gén, és azt alkatában még inkább a magáéhoz közelítette. Ugyan ez történt a következő két, mediterrán alkatnál. Az utolsó mediterrán alkat már fi-

nom csontozatú és feje már majdnem kerek. Az **5. ábra** térképe a cromagnoni Y-gént (M145) a térkép a **bantu (M2)** és **ajnu (M174)** alkatok közelében jelöli. A mediterrán alkatok pedig szintén Y-génjük közelében (M89) jelentkeznek.

A cromagnoni ember a **durva penge** (Kr. e. 50.000-, aurignaci) műveltséggel terjedt el. Durva mediterrán alkat az **etióp, líbiai, atlanto-mediterrán, nordikus, színi, indoárja, indoírani** és az **arab**. Eleik kezdetleges földművelést folytattak (kerámia előtti neolitikum, Kr. e. 10.000-) és **kőköröket** építettek. A finom mediterránok pedig a **festett kerámiával** terjedtek el (Kr. e. 6.500-tól).

3. Utolsó ágak, 7-8, és 9-10. ág.

3.1. Jégkori vadászok.

Az **indiánok** 2/3-a **centralid** (más néven maja) és **andid** - jellegzetesen rövidfejű alkatú. Elődeik **babérlevél** alakú lándzsahegyekkel (solutrói kőipar, 20.000-) vadásztak. Ők képviselik a másik Amerikába telepedő, indiánná lett csoportot (kőiparának helyi neve: clovis), melyek Y-génjét (**M3**) az **5. ábra** térképe feltünteti. A jégkor végén (13.000 éve) keltek át a mai Bering-szorosnál, majd rövid idő alatt a földrész déli csücskéig, Tűzföldi jutottak.

Előttük egy **finom pengés** (gravetti kőipar) műveltség terjedt Eurázsia-szerte (30.000 évtől kezdve). Jellegzetesen rövidfejű alkatú utódaik a **lappok** és **mongolok**. Műalkotásaik is ilyen alkatú nőket ábrázolnak, pl. a Willendorfi Vénusz. Y-génjüket (**M9**) ezért lapp-mongolnak nevezem. Az **5. ábra** térképe ezt Eurázsia-szerte mutatja.

3.2. Akik kiemelték a kőkorból a világot.

A Szentírásban szereplő özönvíz Kr. e. 5.500 körül volt. Ennek eredményeképp szakadt át a Boszporusz-gátja, s jött létre a Fekete-tenger, mely eladdig tó volt. Az eddig említett nyolc Y-gén ág még *özönvíz előtti*.

A Szentírás szerint az özönvíz után Noé fiai az Ararát hegyéről indulnak útnak. A harangedényes más néven **baszk** Y-gén (**M343**) csak a **rézzel** (4.500-), a **magyar** (**M17**) pedig csak a szekerekkel és a **bronzsal** (3.800-) kezd terjedni. A régészeti leletek tanúsága szerint ekkor - a fémkorokban - telepsznek *tömegesen* Európába a kerekfejűek, a fenti két Y-gén pedig földrészünk népességének *felét* (50%) jellemzi. Az európai kerekfejűek azonban csak a nyugati szegletét alkotják annak a *Központi Kerekfejű Tömbnek*, mely Eurázsia szívében ül. Keleti szélé a nyugat-kínai ujgurokig terjed (Kelet-Turkesztán: Dzsungária és Tárím-medence).

Nyugat-Európában a rézőntő kerekfejűek harang alakú edényeket készítettek. **Harangedényes** alkatnak a Tömb nyugati szegletében lévő kerekfejű franciaországi baszkoké nevezhető. A magyar gén szépen illeszkedik a Központi Kerek-

fejű Tömb **alföldi**, **dinári**, **anatóliai**, **örmény**, **pamíri** és **turáni** alkatainak elterjedési területéhez.

4. Magyarok: hét hullám és három óceán; négy folyó és három halom.

5.1. A jellegzetesen rövidfejű magyarok 60%-ra jellemző Y-gén tehát utoljára alakult ki az Örmény-felföldön. Ez az Y-ág nagy szerepet játszott az ókori Közel-Keleten. Kr. e. 3.800 körül ők hozzák le az Örmény-felföldről a Folyamközbe a **sumer**ként ismert műveltséget (Uruk-kor), számbelileg azonban kisebbségben maradnak. Kulcsszerepük van az ókori **Egyiptom** megalapításában (Kr. e. 3.200 k.), bár itteni arányuk még kisebb. Kr. e. 2.500 körül eléri az **Indus**t, és a helyiekkel testvériségben megalkotják a völgy nevezetes nagyvárosi műveltségét. Kerekfejű utódaikat az alkat-térkép Nyugat-Indiában jelzi. Híres csoportjuk a Kr. e. 2.500-tól feltűnő **hurri**. Felföldi hazájukból Kr. e. 2.000-tól délnyugatnak tartanak. Körükből indult új hazájába **Ábrahám**, a hurri kitelepedés kezdetén, mint a felföldi telepések ősmintája. Felföldi szövetségi rendszereik Kr. e. 1.500-591 között Mitanni és Urartu nevet viselnek. Nyelvük a magyarral egyezően: utóragozó. Miként az a baszk, etruszk, urál-altáji és dravida is.

5.2. A Kárpát-medencébe **hét hullámban** érkeznek. Közvetlenül az Örmény-felföldről, mint a **(1.) szekerek népe** (Péceli műveltség, Kr. e. 3.500-2.800) és a **(2.) bronzöntő tellek népe** (2.800).

A **szkítá**nak nevezett ág csak a **vas** népeként, Kr. e. 1.200 - 591 között lép ki a Bakutól északnyugatra lévő Kaszpi-kapun a Kaukázus északi előterébe. Nyugatra vonuló hullámuk (Kr. e. 750 - 350) először kenterbe veri a kimmereket (Délkelet-Anglia, a mai Canterbury környéke), majd az európai őslakossággal kelta néven testvériesül. Megtelepedésük fő helye a **(3.) Kárpát-medence**. A szkíták keleti elterjedését Kr. e. 800-ra a **Csendes**-óceán partjáig feltűnő részleges lovastemetkezések jelzik. Kr. e. 318-tól a kínai írások **hunnak** nevezik őket. Birodalmaik határát három óceán mosta. Kr. u. 150-re nyugati határuk az Ural hegység és Szir-darja folyó. Keleten még kezükön van Dzsungária és Nyugat-Mongólia. Kr. u. 350 körül kezdenek dél és nyugat felé terjeszkedni. Európában az **Atlanti**-óceánig (Északi-tenger), Indiában pedig az **Indiai**-óceánig hódítanak. A Kárpát-medencébe négy hullámban telepsznek be. **(4.) Attila népe**: 400 - 450; **(5.) Baján népe** 567; **(6.) Griffes-indás nép** 660-670; **(7.) Árpád népe** 862-915. Címerünk hármassal az **Ararát** = Üveghegy három csúcsa. Az Árpád-sáv négy fehér sávja az Éden **négy folyóját** jelzi, mely közül a Tigris és Eufrátesz forráshelye bizonyos. Kérdésekre szívesen válaszolok.

Deák István biológia-földrajz tanár: deak.istvan01@gmail.hu

5. Böngésző: háttér adatok, ahol a sorok időrendben lentől-felfelé olvasandók.

6.1. Y-gének részletezve Peter Underhill, 2000.

10. MAG	Magyar	M-17 = Eu-19
9. BSK	Baszk	M-173A = Eu-18
8. IND	Indián	M-45A = Eu-20. M-124 = Eu-21. M3 = Eu-22.
7. LMG	Lapp-mongol	M9A = Eu-16. M-70 = Eu-15. M-46: (TAT-A = Eu-13) + (TAT-C = Eu-14)
6. FIM	Finom mediterrán	M-89belső ágai. M-172 = Eu-9. M-89A = Eu-10. M-201 = Eu-11.
5. DUM	Durva med.	M-89 peremi ágai. M-170 = (M-170A = Eu-7) + (M-26 = Eu-8). M69 = Eu-12
4. KCK	Kockafejű	M-145
3. LAP	Laposhomlokú	M-130
2. KNG	Kicsinéger	M-60
1. SAN	Szan	M-91.

6.2. Alkatok sorolása Ehhez döntően Kiszely István műveit használtam.

10. MAG	Magyar: ALF : alföldi; DIN : dinári; ANT : anatóliai; ÖRM : örmény; PAM : pamíri; TRN : turáni
9. BSK	Baszk: HED : harangedényes.
8. IND	Indián: IND : andid. CNT : centralid.
7. LMG	Lapp-mongol: LPP : lapp. ÉMG : északmongol. DMG : délmongol.
6. FIM	Finom mediterrán
5. DUM	Durva mediterrán: LÍB : líbiai; ETP : etióp; AMD : atlanti-mediterrán; NRD : nordikus; SIN : szinid; IÁR : indoárja; IIR : indoiráni; ARB : arab.
4. KCK	Kockafejű: BRB : berber; BNT : bantu; CRO : cromagnoni; KEB : keletbalti; AJN : ajnu.
3. LAP	SUD : szudáni; OSB : ószibériai; VDD : vedda alkatnyom; MEL : melanezid; AUS : ausztralizid; OSK : óeszkimó; MRG : margid, LAG : lagid.
2. KNG	Kicsinéger: PYG : pigmeus; NGR : negritó
1. SAN	Szan: SAN : szan; TAS : tasmán.